

til, fordi det er en rar og brav Præst, de have der paa Stedet, at sende ham en vis Sum til Nytaar, saa følger man Trop; gjør den One det, maa den Anden ogsaa gjøre det. Flere komne sammen med Præsten ved denne eller hin Leilighed, i en Kommission eller i det selskabelige Liv, og naar nu en Del af de Ailtebeverende har sendt Præsten deres Offer, saa føler den Enkelte, som ikke har gjort det, sig trykket, og saaledes bliver Følgen den, at Alle til næste Nytaar gjøre det. Det maa erindres, at det allerede nu i ikke ringe Grad er Brug i Kjøbstæderne, at man sender Præsten sit Vederlag ved Nytaarstid, i Stedet for at bringe det i Kirken paa Høitidsdagene, og den Skik vil altsaa meget let vedligeholdes, at et saadant Nytaar betragtes som sømmeligt og passende for de mere Velstaaende i Samsundet. Derved bliver Præstens Stilling mindre heldig. Han trykker uvilkaarlig den Mand lidt venligere i Saanden, af hvem han faar denne Pengesum. Kort sagt, det er ikke godt for Præsten, og det synes jeg er saa let at forstaa, at jeg egentlig slet ikke har behøvet at udvikle det. Den eneste Grund, jeg har hørt fremsætte for en modsat Anskuelse, er den, at det nu en Gang er saa, og at man staar i et saadant Forhold til sin Præst, at det er En hjært, ligesom behageligt ved Nytaarstid at kunne sende ham en Gave. Det indrømmer jeg, men man maa huske paa, at der jo er andre Maader at glæde sin Præst paa. Selvfølgelig kan man jo allermost glæde ham ved at følge de Forrifter, han foredrager; men man kan ogsaa glæde ham ved at bringe ham en Sum, større eller mindre, f. Ex. til de Fattiges Kasse eller overhovedet til et eller andet Niemed, han interesserer sig for, f. Ex. til en eller anden fattig Familie, han tager sig af, og af hvilke der jo desværre findes saa mange i alle Sogne. Saaledes kan man vise Præsten sin Kjærlighed ved at bringe ham Gaver til de Fattige, og det er en smuk Maade at vise den paa. Naar nu Præsten kommer paa fast Lønning, lad os saa ikke beholde en Rest tilbage, som vil udvikle sig til det Gamle, kun at det nu bliver et Offer, man bringer ind i Huset, medens det tidligere var et Offer, man bragte i Kirken. Vedligeholdes det, tvivler jeg ikke om, at man om 20—30 Aar vil, naar et Embede bliver opslaaet vakant, kunne finde anført, at der er Udsigt til, at Præsten i frivillige Gaver vil modtage saa og saa mange Hundrede Kroner. Jeg vil dog indstændig bede om, at man ved at forhøre Lønningerne, eller paa hvilken anden Maade man vil, stiller Præsterne paa samme Maade som alle øvrige Embedsmænd lige over for Begrebet frivillige Gaver. Der maa ikke staa i en Lov om Præsterne, at netop de kunne modtage frivillige Gaver; det er at sætte dem paa et lavere Trin i Samsundet, end de bør staa; det er for at styrke dem, at man skal sige, at de ikke kunne modtage frivillige Gaver. Det vilde være mig overordentlig hjært, om den høitærede Minister

kunde gaa ind herpaa. — Iøvrigt skal jeg i Et og Alt stemme med ham, for saa vidt angaar dette Lovforslag; dog maa jeg sige, at den Sum til Gratialer, har jeg meget imod, thi det er Noget, der er beslagtet med frivillige Gaver, den Myndighed, Præsten skal have, sættes ved begge Dele.

Neergaard: Det er vistnok en meget heldig Bestemmelse, som her er foreslaet, at Præsterne fritages for de Byrder, som de større Udsbrug have medført for dem; men paa den anden Side anser jeg det for aldeles nødvendigt, at de beholde saa meget tilbage af deres Agerbrug, som de efter deres Forhold og hele Stilling behøve. I saa Henseende har Lovforslaget den Bestemmelse, at Præsten skal have ca. 2 Tønder Hartkorn eller, som der staar i Lovforslaget, saameget Jord, at han kan fodre 2 Heste og 4—6 Køer. Jeg tror, at dette Spillerum „4—6“ ikke er heldigt. Jeg tror, at det for en Husboldning som den, en Præst paa Landet maa føre, er temmelig nødvendigt i det Mindste at have et Areal, hvorpaa han er i Stand til at holde 6 Køer. Vi maa nemlig lægge Mærke til, at Mælk er en Artikel, som paa Landet saa at sige ikke kan skaffes for Penge, og dernæst maa vi huske paa, at der stilles store Krav til Præstens Godgjærenhed i saa Henseende, idet det nemlig er en Sebvane paa Landet, at fattige Folt henvende sig til Præsten for at faae Mælk ved forskellige Leiligheder. Derfor tror jeg ikke, at Arealet bør indskrænktes til mindre, end at 6 Køer derpaa kunne holdes, og at derfor Hartkornsberegningen burde falde bort, saaledes at det overlades til Kommissionen at bestemme, ligesom det jo er Ailsældet med Skolelærerne, det Areal, de Bedkommende skulle have, hvilket bør være tilstrækkelig til, at de derpaa kunne holde 2 Heste og 6 Køer. Det var denne Forandring, jeg vilde foreslaa foretagen i den nævnte Paragraf. — Det synes, som det ogsaa er berørt af en tidligere eret Taler, at være ubilligt, at Byggeomkostningerne og de Byrder, der hviler paa Kaldet, for Fremtiden skulle bæres af Præsten for den ene Sald ls Bedkommende. Det forekommer ogsaa mig at være en temmelig haard Bestemmelse for Præsterne, der jo ofte ville kunne træffe Kald, hvorpaa der hviler en meget stor Byggegjæld — det kunde ogsaa hændes ved mindre Kald — om de skulde offre en saa betydelig Del af deres Indtægter, ligesom det ogsaa er en lignende Ubillighed, at Præsten, naar i Fremtiden Præstegaarden skal ombygges, i saa Fald selv skal bære Halvdelen af de Udgifter, der flyde deraf. Det forekommer mig, at naar der tildeles dem fri Bolig, maa denne ogsaa være fri for disse Byrder. At Præsten billigtvis maa holde Boligen vedlige efter at denne er afleveret, navnlig ogsaa det Indre af den, forekommer mig klart; men naar der skal ske større Grundforbedringer, synes det mig, at Fonden maa bære alle Udgifterne.